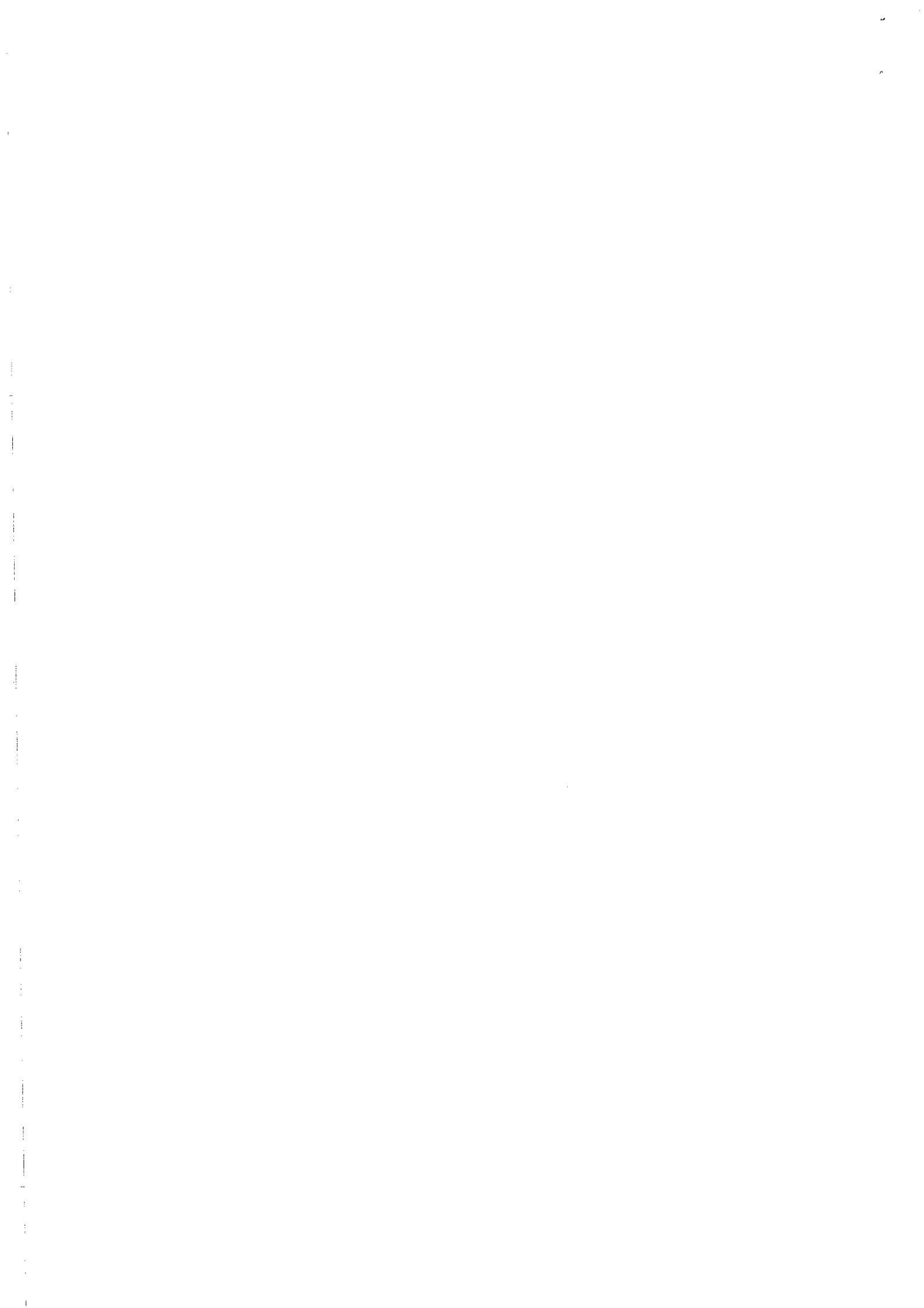

PREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
Krzysztof Kwiatkowski

LLO.410.005.03.2018
P/18/082

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli

P/18/082 – Nadzór nad stosowaniem dodatków do żywności.

Jednostka
przeprowadzająca
kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi.

Kontrolerzy

1. Andrzej Pietrzyk, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/47/2018 z dnia 21 marca 2018 r.
2. Stanisław Wlazło, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/68/2018 z dnia 12 kwietnia 2018 r.

(dowód: akta kontroli str. 1-3)

Jednostka
kontrolowana

Główny Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa, zwany dalej „Główny Inspektorat Jakości Handlowej” lub „GIJHARS”.

Kierownik jednostki
kontrolowanej

Andrzej Romaniuk, Główny Inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych, zwany dalej także „Głównym Inspektorem JHARS”.

(dowód: akta kontroli str. 4)

II. Ocena kontrolowanej działalności¹

Ocena ogólna

Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych² nie prowadziła odrębnego nadzoru nad artykułami rolno-spożywczymi zawierającymi substancje dodatkowe. Prowadzone wobec tych artykułów czynności IJHARS (w ramach urzędowych kontroli żywności) miały na celu ocenę zgodności produktu z deklaracją producenta i obowiązującymi przepisami prawa. W ramowych planach kontroli i programach kontroli tematykę dodatków do żywności Główny Inspektor JHARS uwzględnił jako jeden z elementów kontroli kompleksowych prowadzonych zgodnie z ustawą z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno – spożywczych³. Realizowane kontrole uwzględniały sprawdzenie znakowania środków spożywczych, w tym sposób umieszczania na etykiecie informacji o dodatkach do żywności (biorąc pod uwagę deklaracje producenta) oraz badania laboratoryjne w zakresie obecności wybranych dodatków, niedeklarowanych w oznakowaniu. Laboratoria IJHARS wykonywały badania próbek w wybranych grupach towarowych, pod kątem niektórych substancji dodatkowych. Głównie wykonywano badania w kierunku oznaczenia substancji dodatkowych z grupy barwników, substancji konserwujących, substancji słodzących. Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły obecności niedeklarowanych i niedozwolonych substancji dodatkowych.

W przypadku stwierdzenia niewłaściwej jakości handlowej kontrolowanych artykułów rolno - spożywczych stosowano wobec producentów odpowiednie sankcje.

W związku z brakiem kompetencji Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w zakresie badania jakości zdrowotnej artykułów żywnościowych - stwierdzone w tym zakresie nieprawidłowości zgłaszano do właściwych organów nadzoru sanitarnego lub weterynaryjnego.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

² Dalej także „IJHARS”

³ Dz. U. z 2017 r. poz. 2212, zwana dalej „ustawą JHARS”.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Nadzór nad jakością handlową artykułów rolno- spożywczych w produkcji i obrocie, zawierających substancje dodatkowe.

Opis stanu faktycznego

1. Zadania dotyczące koordynacji działań w zakresie kontroli jakości handlowej artykułów rolno – spożywczych należały do Biura Kontroli Jakości Handlowej.

Do zadań Biura należało w szczególności opracowywanie rocznych ramowych planów kontroli Inspekcji, opracowywanie wytycznych kwartalnych do planów kontroli wojewódzkich inspektoratów JHARS oraz szczegółowych programów kontroli planowych i doraźnych przeprowadzanych przez te inspektoraty, opracowywanie instrukcji w sprawie organizacji, planowania oraz szczegółowych zasad i trybu postępowania przy wykonywaniu kontroli i oceny jakości handlowej przez wojewódzkie inspektoraty JHARS, koordynowanie działań w zakresie oceny jakości handlowej artykułów rolno – spożywczych, prowadzenie spraw związanych z systemem RASFF⁴.

(dowód: akta kontroli str. 9, 14-38)

2. W badanym okresie pracownicy GIJHARS uczestniczyli w trzech szkoleniach, których tematyka dotyczyła m.in. podawania w oznakowaniu informacji o dodatkach do żywności: w 2016 r. – „Substancje dodatkowe w przetwórstwie mięsa” (udział wzięła jedna osoba) i „Better training for Safer Food: Food additives” (uczestniczyły dwie osoby), w 2017 r. - „Zasady stosowania przepisów dotyczących substancji dodatkowych, aromatów i enzymów w praktyce – interpretacje i wytyczne Komisji Europejskiej” (w szkoleniu uczestniczyły 23 osoby).

Główny Inspektor JHARS nie posiadał informacji na temat liczby pracowników wojewódzkich inspektoratów jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych⁵ biorących udział w szkoleniach o tej tematyce.

(dowód: akta kontroli str. 40, 51-63)

3. Podstawowe kierunki działań kontrolnych Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno–Spożywczych na dany rok wyznaczały roczne ramowe plany kontroli. Zgodnie z celami i założeniami do tych planów, wskazując tematy kontroli na dany rok uwzględniano m.in. zadania ustawowe wynikające z ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno – spożywczych⁶ (zwanej dalej „ustawą o JHARS”), grupy artykułów spożywczych wytypowane na podstawie analizy ryzyka, obejmującej wyniki kontroli Inspekcji JHARS z lat poprzednich oraz informacje z innych instytucji, a także propozycje tematów kontroli zgłoszone przez instytucje współpracujące z Inspekcją JHARS.

Planowano, że kontrole skoncentrowane będą głównie na wykrywaniu zafałszowań produktów, poprzez prowadzenie badań laboratoryjnych w celu stwierdzenia obecności niedeklarowanych składników, m.in. substancji dodatkowych. W planach uwzględniano też kontrole prawidłowości oznakowania na zgodność z wymaganiami prawa żywnościowego. W planach na 2016 r., 2017 r. i 2018 r. w zakresie substancji dodatkowych planowano kontrole prawidłowości stosowania dodatków w mięsie i przetworach mięsnych (azotyny i azotany, fosforany, barwniki, glutaminian sodu) oraz kontrole ukierunkowane głównie na prawidłowość znakowania wybranych grup artykułów rolno-spożywczych. Planowano też kontrole herbat, napojów bezalkoholowych i pieczywa w kierunku obecności barwników, soków warzywnych w kierunku substancji słodzących oraz kwasu sorbowego i benzooesowego, sałatek

⁴ RASFF - ang. Rapid Alert System for Food and Feed, system wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach.

⁵ Dalej także „WJHARS”.

⁶ Dz. U. z 2017 r. poz. 2212.

i surówek w kierunku zawartości konserwantów. Zakres planowanych kontroli mógł zostać rozszerzony o wykonanie badań laboratoryjnych w przypadku podejrzenia zafałszowania, np. obecności niedozwolonych lub niedeklarowanych substancji dodatkowych (barwników, substancji konserwujących, słodzących).

(dowód: akta kontroli str. 139-213)

4. Na podstawie rocznych ramowych programów kontroli opracowywane były przez GIJHARS „Wytyczne kwartalne do planu kontroli Wojewódzkich Inspektoratów Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych”⁷. Wytyczne zawierały szczegółowe informacje dotyczące poszczególnych tematów kontroli, w tym m.in. cel kontroli, założenia organizacyjne (m.in. liczbę próbek pobieranych do badań, asortyment wyrobów obejmowanych kontrolą, wskazanie wojewódzkich inspektoratów JHARS, które przeprowadzą kontrolę), wskazanie laboratoriów, w których będą wykonane badania, terminy realizacji kontroli.

Badania w kierunku oznaczenia takich substancji dodatkowych jak: barwniki, substancje konserwujące, substancje słodzące były ujęte w Wytycznych jako jedne z elementów kontroli kompleksowych jakości handlowej.

(dowód: akta kontroli str. 139-140, 214-277)

5. Szczegółowy zakres kontroli określały programy kontroli planowych zatwierdzone przez Głównego Inspektora JHARS.

W okresie objętym kontrolą w GIJHARS opracowano łącznie 45 programów kontroli, spośród których 40 dotyczyło kontroli jakości handlowej artykułów rolno – spożywczych.

Analiza 15 programów kontroli planowych zatwierdzonych przez Głównego Inspektora JHARS wykazała, że zagadnienia dotyczące substancji dodatkowych były jednym z elementów kontroli w 14 programach.

Zgodnie z tymi programami osiągnięcie celu kontroli jakim było sprawdzenie jakości handlowej produktów spożywczych miało polegać m.in. na kontroli przebiegu procesu produkcyjnego pod kątem zgodności z deklaracją producenta oraz dokumentacją zakładową, tj. na sprawdzeniu zasadności oraz prawidłowości stosowania na etykiecie m.in. informacji: produkt oznakowany jako „tradycyjny” (który nie może w swoim składzie zawierać dozwolonych substancji dodatkowych), „bez konserwantów” (sprawdzenie na podstawie dokumentacji przedstawionej przez producenta tj. m.in.: atestów jakościowych surowców, specyfikacji, receptury). Kontrola technologii produkcji podlegająca sprawdzeniu, zgodnie z metodyką opisaną w programie kontroli polegała na sprawdzeniu dokumentacji, co do zasadności stosowania na etykiecie m.in. informacji „bez konserwantów”, „nie zawiera substancji dodatkowych”, „domowy”, „wiejski.

W 10 z 15 programów kontroli zalecano lub wskazywano na możliwość przeprowadzenia badań laboratoryjnych. Wśród obowiązujących aktów prawnych w programach wskazywano m.in. rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1333/2008⁸.

(dowód: akta kontroli str. 5-13, 278-460)

6. Główny Inspektor JHARS nie prowadził specjalnych zestawień statystycznych dotyczących kontroli, w których poruszano kwestię dodatków do żywności. Wyjaśnił, że Inspekcja JHARS nie posiada ustawowych kompetencji do kontroli stosowania w produktach rolno-spożywczych substancji dodatkowych. GIJHARS planuje wykonanie kompleksowych kontroli w ramach nadzoru nad jakością handlową artykułów rolno – spożywczych. Kontrole te uwzględniają sprawdzenie znakowania

⁷ dalej Wytyczne.

⁸ Z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie dodatków do żywności w zakresie zasadności stosowania substancji dodatkowych (Dz. U. L. 354 z 31.12.2008 str. 16 z późn. Zm.), zwane dalej „rozporządzenie nr 1333/2008”

środków spożywczych, w tym sposób umieszczania na etykiecie informacji o dodatkach do żywności/substancjach dodatkowych (biorąc pod uwagę deklaracje producenta). Wskazał również, że laboratoria GIJHARS wykonują badania w celu oceny zgodności produktu z deklaracją producenta. W ramach prowadzonych kontroli w zakresie nadzoru nad jakością handlową artykułów rolno – spożywczych laboratoria przeprowadzają badania w zakresie obecności wybranych dodatków niedeklarowanych w oznakowaniu.

W badanym okresie Inspekcja JHARS przeprowadziła łącznie 53.169 kontroli urzędowych w zakresie jakości handlowej artykułów rolno – spożywczych i środków produkcji rolnej, podczas których pobrano do badań laboratoryjnych 10.930 próbek ww. artykułów.

Najczęściej stwierdzone przez Inspekcję JHARS nieprawidłowości w zakresie substancji dodatkowych dotyczyły: obecności karmelu (barwnika) w pieczywie innym niż słodowe (nieprawidłowości stwierdzono w 40% skontrolowanych partii), obecności dwutlenku siarki i substancji konserwujących w fermentowanych napojach winiarskich oznakowanych informacją „nie zawiera dodatku siarczynów” i „bez środków konserwujących”, obecności niedeklarowanych i niedozwolonych składników w mięsie i wyrobach mięsnych oraz garmażeryjnych (m.in. w poddanych ocenie 22% partii kielbas i 11,5% partii wędzonek stwierdzono obecność niedeklarowanych składników).

(dowód: akta kontroli str. 9-13, 40-50, 280-286, 330-344, 461-475, 514-516, 711)

7. W ramach współpracy z innymi organami i instytucjami Główny Inspektor JHARS m.in. uzgadniał z Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ramowe plany kontroli artykułów rolno – spożywczych oraz wymieniał informacje o stwierdzonych nieprawidłowościach⁹. Informacje dotyczące niewłaściwej jakości handlowej artykułów rolno – spożywczych przekazane przez Inspekcję Handlową były podstawą przeprowadzenia w latach 2016 – 2017 przez IJHARS 77 kontroli doraźnych. Ponadto 81 podmiotów wskazanych przez Inspekcję Handlową zostało uwzględnionych w kontrolach planowych IJHARS. Laboratoria GIJHARS wykonywały również badania laboratoryjne na zlecenie UOKiK.

W GIJHARS działa polski punkt kontaktowy ds. oszustw związanych z żywnością działający w sieci punktów kontaktowych ds. oszustw żywnościowych utworzonej przez Komisję Europejską w państwach członkowskich w ramach systemu AAC¹⁰. W latach 2016 – 2018 (I kwartał) do polskiego punktu kontaktowego wpłynęło osiem zgłoszeń oszustw o charakterze transgranicznym dotyczących dodatków do żywności.

Pięć zgłoszeń miało charakter informacyjny i w zależności od przedmiotu i charakteru zgłoszenia zostało przekazanych do innych organów urzędowej kontroli żywności do zapoznania i ewentualnego wykorzystania służbowego, natomiast w trzech przypadkach zlecono przeprowadzenie kontroli do właściwych miejscowo WIJHARS. W jednym przypadku kontrola potwierdziła nieprawidłowości w zakresie stosowania substancji dodatkowych (wobec producenta wszczęto postępowanie administracyjne), natomiast w pozostałych dwóch przypadkach nie stwierdzono nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 461-510, 529-683, 711-857)

8. W badanym okresie do GIJHARS wpłynęły trzy wnioski konsumenckie, dotyczące potencjalnych nieprawidłowości w stosowaniu w żywności substancji dodatkowych (2 w 2017 r. i jeden w I kwartale 2018 r.). Podjęto stosowne działania i przekazano

⁹ w oparciu o porozumienie w sprawie zasad współpracy przy wykonywaniu kontroli w zakresie jakości handlowej artykułów rolno – spożywczych zawarte w dniu 21 grudnia 2009 r. z Prezesem UOKiK.

¹⁰ Administrative Assistance and Cooperation – Pomoc i Współpraca Administracyjna.

wnioski do właściwych miejscowo WIJHARS. W dwóch przypadkach przeprowadzona kontrola nie potwierdziła zasadności uwag podnoszonych we wniosku, natomiast w przypadku wniosku z 2018 r., na dzień zakończenia kontroli NIK brak było informacji o wynikach kontroli.

(dowód: akta kontroli str. 684-705)

9. Główny Inspektor JHARS dysponował ogólnymi danymi w zakresie wydanych przez wojewódzkich inspektorów JHARS decyzji zakazujących wprowadzenia do obrotu artykułów niespełniających jakości handlowej oraz decyzji administracyjnych nakładających kary pieniężne, bez wyszczególnienia danych w zakresie naruszeń dotyczących dodatków do żywności. W okresie objętym kontrolą wojewódzcy inspektorzy JHARS wydali łącznie 388 decyzji zakazujących wprowadzenia do obrotu artykułów niespełniających jakości handlowej oraz 761 decyzji administracyjnych nakładających kary pieniężne na łączną kwotę 1.111 tys. zł za wprowadzenie do obrotu artykułów niewłaściwej jakości handlowej i 501 decyzji na kwotę 2.097 tys. zł za wprowadzenie do obrotu artykułów zafalszowanych. Informacje zawarte w decyzjach wydanych na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 1 oraz art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o JHARS dotyczące zafalszowania artykułów rolno – spożywczych, podawane były na stronie internetowej GIJHARS do publicznej wiadomości, z pominięciem informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa oraz inne tajemnice podlegające ochronie na podstawie odrębnych przepisów.

(dowód: akta kontroli str. 40-50)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Informacje zawarte w wydanych przez WIJHARS na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 1 oraz art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o JHARS siedmiu decyzjach dotyczących zafalszowania artykułów rolno – spożywczych zostały podane do publicznej wiadomości w okresie od 64 do 198 dni od dnia zaakceptowania ich przez kierownictwo GIJHARS.

Główny Inspektor JHARS wyjaśnił, że przepisy art. 29 ust. 5 oraz art. 40a ust. 4a powołanej wyżej ustawy, nie określają terminu w jakim należy podać do publicznej wiadomości informacje zawarte w decyzjach. W związku z faktem, że upublicznieniu nie podlegają decyzje jako takie, a jedynie informacje zawarte w decyzjach, wymagane jest przetworzenie danych, które mają zostać upublicznione. Zamieszczenie na stronie internetowej wymaga dodatkowych czynności związanych z wprowadzeniem danych i zamieszczeniem pliku. Czynności te są prowadzone systematycznie po zaakceptowaniu danych przez kierownictwo GIJHARS.

(dowód: akta kontroli str. 859-972)

Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że wprawdzie obowiązujące przepisy nie wskazują terminu podania do publicznej wiadomości informacji zawartych w decyzjach, to jednak podawanie ich do publicznej wiadomości w terminach nieracjonalnie długich (po upływie 2 do 6 miesięcy od daty zaakceptowania) powoduje, że tracą one charakter zarówno informacyjny, jak i zapobiegawczy oraz ostrzegający.

IV. Uwagi i wnioski

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W toku niniejszej kontroli Główny Inspektor JHARS kilkakrotnie wskazywał, że IJHARS nie sprawuje nadzoru nad stosowaniem substancji dodatkowych. Wyjaśniał też, że nie posiada kompetencji do podejmowania inicjatyw społecznych i edukacyjnych w zakresie stosowania w żywności substancji dodatkowych

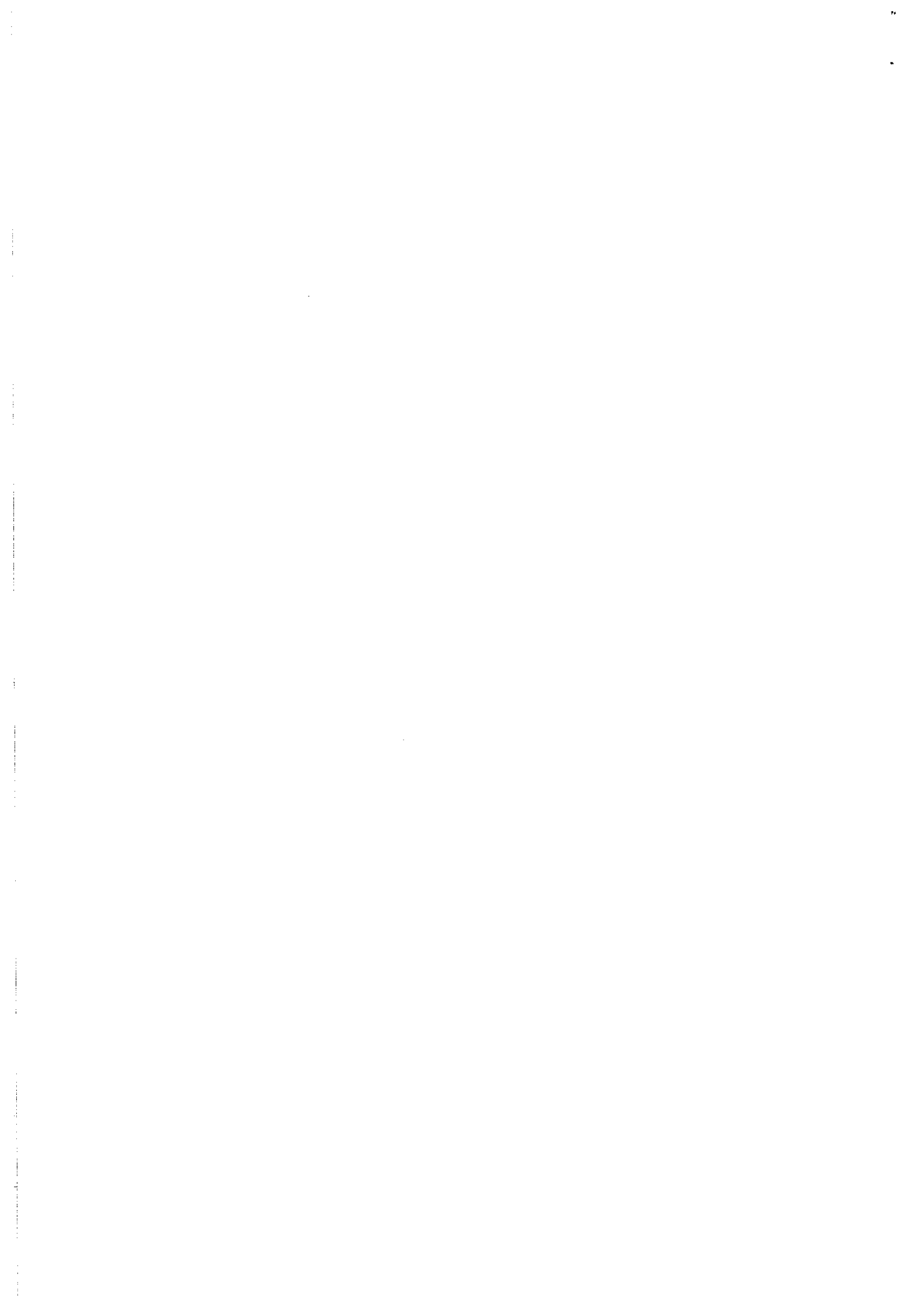

w produktach spożywczych, jak również opracowywania analiz problemowych w tym zakresie. Wskazał, że zgodnie z ustawą o JHARS, przedmiotem kontroli JHARS jest jakość handlowa artykułów rolno-spożywczych, która zdefiniowana została jako cechy artykułu rolno-spożywczego dotyczące jego właściwości organoleptycznych, fizykochemicznych i mikrobiologicznych w zakresie technologii produkcji, wielkości lub masy oraz wymagania wynikające ze sposobu produkcji, opakowania, prezentacji i oznakowania, nieobjęte wymaganiami sanitarnymi, weterynaryjnymi lub fitosanitarnymi. W ocenie Głównego Inspektora JHARS przepisy ustawy o JHARS nie wykonują postanowień rozporządzenia nr 1333/2008, gdyż akt ten jest wykonywany w zakresie swojej regulacji przez ustawę z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia¹¹, określającą m.in. wymagania i procedury niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa żywności i żywienia dotyczące stosowania substancji dodatkowych. Poza tym także w ramach wymagań weterynaryjnych pozostaje nadzór nad bezpieczeństwem produktów pochodzenia zwierzęcego, w tym przy ich produkcji i wprowadzaniu na rynek oraz prowadzenie monitorowania m.in. substancji niedozwolonych w produktach pochodzenia zwierzęcego, co jest powiązane z art. 5 rozporządzenia nr 1333/2008. Tak więc zadania związane z nadzorem nad stosowaniem w żywności substancji dodatkowych, jak i zabezpieczania produktów przed substancjami niedozwolonymi w celu zapewnienia wysokiego poziomu ochrony zdrowia ludzi, objęte zostały wymaganiami sanitarnymi i weterynaryjnymi, wyłączonymi z kompetencji ustawy o JHARS.

(dowód: akta kontroli str. 1005-1006)

NIK nie podziela takiej argumentacji Głównego Inspektora JHARS wskazując w pierwszej kolejności, że już w preambule rozporządzenia nr 1333/2008 wskazano, że państwa członkowskie będą przeprowadzać urzędowe kontrole mające na celu egzekwowanie zgodności z przepisami tego rozporządzenia zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 882/2004. Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, jako jeden z organów urzędowej kontroli żywności w Polsce, powołany został m.in. w celu ochrony nie tylko interesów konsumentów i producentów żywności, ale również realizacji polityki żywnościowej kraju. Kontrole jakości handlowej produktów stanowią istotny element systemu gwarantowania jakości żywności wprowadzanej do obrotu oraz bezpieczeństwa ekonomicznego konsumentów i producentów. W art. 1 rozporządzenia nr 1333/2008 czytamy zaś, że rozporządzenie ustanawia zasady dotyczące dodatków do żywności stosowanych w środkach spożywczych w celu zapewnienia nie tylko wysokiego poziomu ochrony zdrowia, ale także wysokiego poziomu ochrony konsumentów, w tym ochrony interesów konsumentów i sprawiedliwych praktyk w handlu żywnością. W ocenie Najwyższej Izby Kontroli nie powinno się ani ustawowo, ani w praktyce odrywać pojęć jakości zdrowotnej i jakości handlowej. Skoro naczelnym celem dbałości o zapewnienie jakości handlowej ma być ochrona konsumentów, to trudno wyobrazić sobie, aby cel ten był zrealizowany już tylko wtedy, gdy produkt spełnia wymagania w zakresie właściwości organoleptycznych, fizykochemicznych i mikrobiologicznych, bez względu na to, czy w efekcie jest korzystny, niekorzystny, czy obojętny dla zdrowia.

¹¹ Ustawa z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2017 r. poz. 149 ze zm.).

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹², wnosi o usprawnienie systemu upubliczniania informacji zawartych w decyzjach dotyczących zafałszowania artykułów rolno-spożywczych, wydanych na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 1 oraz art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o JHARS, w sposób umożliwiający w pełni zachowanie funkcji informacyjnej, ostrzegawczej oraz zapobiegawczej podawanych informacji.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

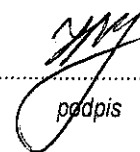
Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wniosku oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 19 lipca 2018 r.

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli
Krzysztof Kwiatkowski

.....
podpis

¹² Dz. U. z 2017 r., poz. 524 ze zm., zwana dalej „Ustawą o NIK”.

